

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: **Časoprostorová strukturace Pražské metropolitní oblasti**

Autor práce: **Jiří-Jakub Zevl**

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Cíle a výzkumné otázky jsou formulovány hned v úvodu diplomové práce, a to poměrně explicitně. Mezi jednotlivými otázkami lze najít propojující linii, byť jejich počet a celkový tematický záběr je možná až příliš široký (zde si nejsem jistý, nakolik tato šíře vychází ze zadání práce). Za úvahu by patrně stálo zařazení otázek až do pasáží následujících rešeršní části textu - jejich relevance a geneze by pak možná byly pro čtenáře ještě zřetelnější.

Zpočátku mi přišla poněkud zvláštní kapitola osvětlující pozici výzkumníka, nicméně ve výsledku se projevila jako obohacující a dílčím způsobem vysvětlující.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

K práci s literaturou nelze mít závažnější výhrady, autor prokazuje při volbě vhodných zdrojů jistotu a přehled, což mj. vyplývá i ze samotného seznamu literatury. Ocenit je nutné autorovu snahu zasadit poměrně technickou výzkumnou agendu do širšího teoretického rámce. Tato snaha je veskrze úspěšná, autorem diskutované koncepty mají v naprosté většině jasnou vazbu na téma časoprostorové strukturace, resp. regionalizace.

Osobně si nejsem zcela jistý (na různých místech práce opakovanou) diskusí nad povahou a měřítkovým zakotvením časoprostorových regionů. Tvzení, že sociodemografické funkční regiony jsou „*konstituujícím prvkem reality*“ (např. 21), zatímco časoprostorové regiony „*jen*“ analytickým nástrojem mi přijde minimálně diskutabilní a vyžadující hlubší a preciznější zdůvodnění. Navíc platí, že řada funkčních regionů v sobě implicitně zahrnuje i časoprostorovou nestabilitu či pulsování, zmiňované například Stanislavem Řehákem už v 80. a 90. letech 20. století. O něco detailněji snad mohla být v rešeršní části diskutována problematika individuální mobility a jejích dopadů do časoprostorových vzorců denní rutiny.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

Popis a diskuse použitých metod nejsou podceňeny, je jim věnována samostatná rozsáhlá kapitola. Hned jedny z úvodních vět kapitoly „*hledání problematiky, tedy časoprostorové strukturace, vycházelo z výzvy objevit nové možnosti, jak vytěžit cenná signalizační data. Jde tedy o jistou verzi tzv. data-driven approach ...*“ mi ovšem nepřijdou zcela srozumitelné, už vzhledem k dříve formulovaným výzkumným otázkám. Autorovi se lépe daří při charakteristice konkrétních datových zdrojů, postupů a území empirického výzkumu či případových studií. Vzhledem významnému regionalizačnímu zacílení práce se možná dalo zařadit více odkazů na některé jiné (tzn.

„nealbertovské“) metodiky a přístupy k vymezení funkčních regionů (např. TTWA M. Coombese, polycentrické regiony či aktuální práce v kolektivu kolem M. Haláse).

Ne zcela jednoznačně, resp. přehledně jsou vysvětleny principy vymezení tzv. neviditelných center. Tzv. grafická metoda není jedinou možností, jak zachytit relace mezi jednotlivými obcemi. Mírný chaos vzniká v použitých termínech pro dílčí hierarchické úrovně center (lokální, subregionální, regionální...).

Jinými slovy, metodika je ve výsledku vcelku srozumitelná, avšak zbytečně zatížená zmatečnými či nejednoznačnými tvrzeními a jakousi formulační nepřesností.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Analýzy jsou provedeny pečlivě a neodklánějí se od představené metodiky. Teprve některé analytické pasáže a související interpretace umožňují lépe pochopit výše představené metody. Oceňuji diskusní, kritický charakter interpretací a snahu autora uvažovat nad faktory přispívajícími k časoprostorové strukturaci metropolitního regionu Prahy. Líbí se mi schopnost autora pracovat a uvažovat v různých měřítkových úrovních, resp. schopnost interpretovat pozorované vztahy jak vzhledem k dominantní Praze, tak i vzhledem k ostatním identifikovaným lokálním centrům.

Do jisté míry nadbytečná mi přijde případová studie Dolních Břežan. Na straně jedné sice chápu snahu autora o zachycení parametrů lokálního centra, na straně druhé ovšem případová studie komplikuje jasnou argumentační linku celé práce a tříští výzkumný zájem do dalších oblastí.

Závěry práce (*odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.*)

Hlavní závěry práce jsou v příslušných kapitolách shrnuty poctivě. Položené výzkumné otázky jsou vypořádány dostatečně a srozumitelně. Zjištěná časoprostorová komplexita metropolitního regionu je spojována s teoretickým kontextem tzv. organického modelu města – zde by se ovšem daly vzpomenout i jiné koncepty, např. tzv. multiplex city (Graham & Marvin, Healey).

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / **velmi dobrá** / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / **velmi dobrá** / **dobrá** / nevyhovující

Citační úroveň: **výborná** / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář (*vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.*)

Nejvíce rušivým prvkem práce je přítomnost ne zanedbatelného množství překlepů a drobných chyb. Úroveň práce je také na některých místech snižována neobratnou či dokonce lehce zmatečnou argumentací. Zejména v druhé polovině práce je často používán zbytečně komplikovaný jazyk. Některé přebírané pojmy nejsou formulovány přesně (chronotop, polyrytmie). Tyto prohřešky bylo patrně možné snadno odstranit prostřednictvím pečlivější závěrečné kontroly textu.

Velice pěkné a ilustrující jsou přiložené grafické prvky.

Délka textu práce je přiměřená.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (vč. přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

Diplomová práce je rozhodně sympatickým počinem, který nabízí (za využití stále ještě méně obvyklého zdroje dat) komplexní pohled na proměnlivé vztahové uspořádání metropolitního regionu. Jde bezesporu o práci obohacující současné poznání metropolitních procesů a struktur, a to jak po stránce metodické, tak i po stránce teoreticko-analytické. Škoda jen výše zmíněných nedostatků, které snižují především přehlednost sdělení.

Předloženou práci **doporučuji** / nedoporučuji k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

1. Do jaké míry ovlivňuje časová fixace „obslužného a pracovního okna“ mezi 12. a 14., resp. mezi 16 a 18. hodinou pozorované výsledky? Jaké analytické a interpretační výhody, pokud nějaké, by přinesla data sledovaná za každou hodinu v průběhu dne?
2. Můžete stručně okomentovat v práci uvedený postoj, že regiony sociogeografické regionalizace jsou „stavebním kamenem reality“?

Datum: 19. května 2019

Autor posudku: Mgr. Ondřej Mulíček, Ph.D.

Podpis: